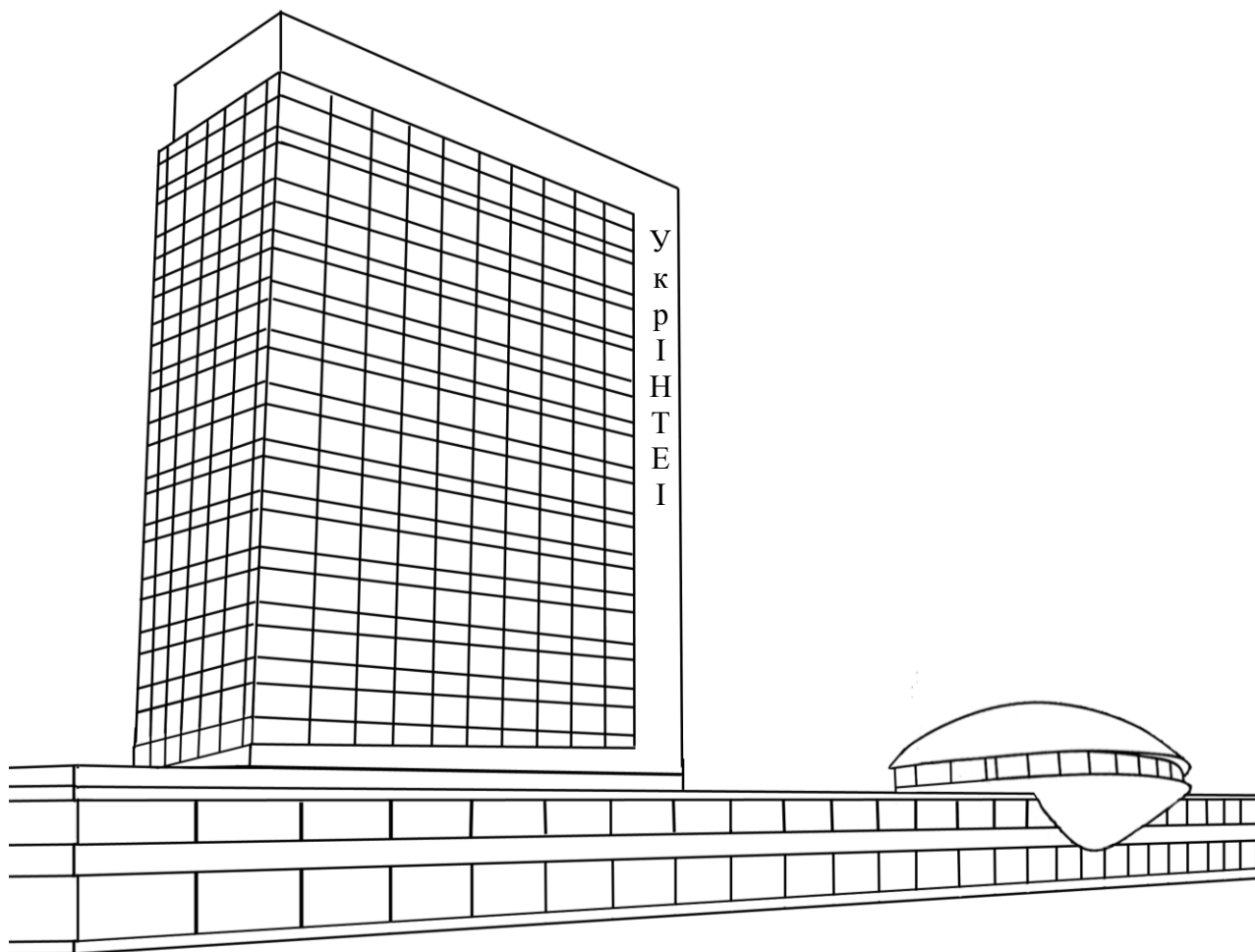

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА
БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ**

Інформаційно-бібліографічний відділ

**Академік
Вернадський Володимир Іванович**

Бібліографічний список № 6831

Київ 2017

Академік: Вернадський Володимир Іванович: 418 назв укр., рос., фр., нім. мовами. – К., 2017. – (Бібліогр. Список / ДНТБ України; № 6831).

Біобібліографічний список присвячений великому вченому, природознавцю, мислителю, засновнику геохімії, біогеохімії та радіогеології, космізму, першому академіку Української академії наук, засновнику Національної бібліотеки Української держави в Києві (нині — Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), Вернадському Володимирі Івановичу (1863 – 1945).

Для наукових працівників, істориків науки , аспірантів, студентів.

Укладач: О.Ю. Мінерт

ДНТБ України, 03680 м.Київ-150, вул. Антоновича, 180
Інформаційно-бібліографічний відділ

© ДНТБ України 2017

Вернадський Володимир Іванович (1863 – 1945)

Володимир Вернадський народився 12 березня 1863 року в Петербурзі. Батько, Іван Васильович Вернадський (1821–1884) обіймав посаду професора Головного педагогічного інституту, а згодом – Олександрійського ліцею в Петербурзі. Мати, Ганна Петрівна (1837–1898), дочка українського поміщика, була викладачкою вокалу і співачкою хору. Вона любила українські пісні, і в домі Вернадських часто звучала українська мова.

У 1881-1885 рр. В.І. Вернадський навчається на природничому відділенні фізико-математичного факультету Санкт-Петербурзького університету.

У 1890 року В.І. Вернадський був обраний приват-доцентом кафедри мінералогії Московського університету, а наступного року захистив магістрську дисертацію.

Двадцять два роки (1890–1911) наукової роботи в Московському університеті були для Вернадського надзвичайно плідними. Спираючись на зв'язки між хімізмом мінералів, їх внутрішньою будовою і генезисом, він розробив нову мінералогічну систематику.

У 1909 р. В.І.Вернадського обирають академіком. З 1911 р. він працює в Академії наук і переїздить до Петербурга, де продовжує свої дослідження в галузі мінералогії та геохімії як директор Геологічного і мінералогічного музею.

Поряд з геохімією Вернадський все більше захоплюється ідеєю біогеохімії – новим науковим напрямом, який поєднує проблеми еволюції живої речовини, хімічного її складу у зв'язку зі складом земної кори і перетворюючої її дії на поверхневий шар останньої. До складу живої речовини вчений відносив і людство, розглядаючи його в єдності з біосферою. Проте він зазначав, що людина відрізняється від інших форм живої речовини завдяки новому фактору – людській свідомості. В.І. Вернадський констатував, що біогеохімічна енергія живої речовини охоплює всю біосферу і визначає здебільшого всю її історію. Учений вірив у колективний розум, у те, що людство не використовує свій науковий інтелект для руйнування біосфери тому, що є її частиною. Справжнє значення цієї нової науки повністю розкривається лише у наш час.

У 1915 році з ініціативи групи академіків на чолі з Вернадським у складі Академії наук було організовано Комісію з вивчення природних виробничих сил Росії, що відіграла в

майбутньому важливу роль у галузі систематичних пошуків родовищ корисних копалин та інших природних ресурсів.

Жовтневі події 1917 року застали Вернадського в Україні, у Полтавській губернії, де він перебував у зв'язку з погіршенням здоров'я. **На початку 1918 року серед українських учених виникає ідея створення республіканської Академії наук. В.І.Вернадський взяв активну участь у підготовчій роботі і переїхав до Києва. Він склав проект організації Української Академії наук, а в 1919 році на загальних зборах був обраний першим її президентом.**

З 1920 по 1921 роки Вернадський – професор Таврійського університету в Сімферополі. У 1921 році він повертається до Петрограда. Учений зі світовим ім'ям, В.І.Вернадський користувався заслуженим авторитетом за кордоном і брав активну участь у міжнародному науковому житті. Він висував ідею міжнародного співробітництва у сфері науки та в галузях суспільної діяльності для розв'язання проблем охорони біосфери та її ресурсів, ще в 1922 році ставив питання про відповідальність за використання атомної енергії в мирних цілях. У 1923 році на прохання Паризького університету Вернадського було відряджено до Франції і Чехословаччини, де протягом трьох років він читав лекції з геохімії (у Сорбонні і Карловому університеті).

З 1926 по 1934 роки, до переїзду Академії наук СРСР у Москву, Вернадський працює в Ленінграді, продовжуючи дослідження в галузі мінералогії, геохімії, біогеохімії та гідрохімії, публікує низку важливих праць. В. І. Вернадський є першим ученим-мінералогом, який правильно оцінив принципове значення методу рентгенографічного аналізу кристалічної речовини і точно визначив величезний вплив його результатів на майбутню мінералогію.

Після повернення разом з Академією наук СРСР у Москву Володимир Іванович продовжує свою активну діяльність. У 1936 р. він публікує другу частину «Історії природних вод» і пише праці із синтезу алюмосилікатів, геохімії марганцю, а також статті нового напрямку науки – радіогеології. Останні роки життя вченого припали на другу Світову війну. В роки війни і окупації України Вернадський написав патріотичну статтю «Збережіть український народ». Ця стаття проникнена болем вченого за долю України, її народ, її культуру.

1943 року вчений пише спогади про заснування й перші роки існування Академії Наук України до 35-річчя її заснування. Стаття так варварськи була скорочена радянською цензурою, що про 1918 рік – рік заснування Академії навіть не згадувалося. Радянська пропаганда скрізь твердила, що АН України була заснована в 1919 році, а не в часи УНР і що багато зробили для її заснування Петлюра, гетьман Скоропадський. В. І. Вернадський помер 6 січня 1945 року в евакуації в Казахстані (курорт Борове).

Друковані праці

Вернадського Володимира Івановича

1888

1. О фосфоритах Смоленской губернии // Тр. имп. Вольного экон. о-ва. – 1888. – №11. – С. 263-294.

1889

2. Путевые заметки о почвах бассейна р. Чаплынки Новомосковского уезда Екатеринославской губернии // Тр. имп. Вольного экон. о-ва. – 1889. – №3. – С.22-29.

3. Ein Beitrag zur Kenntniss des hexagonalen Krystallsystems // Zeitschrift für Krystallographie und Mineralogie. – 1889. – Bd.15, H.5. – S. 475-486.

4. Note sur l'influence de la haute température sur le disthène // Bulletin de la Société française de minéralogie. – 1889. – T.12. – P. 447-456.

1890

5. Sur la reproduction de la sillimanite // Bulletin de la Société française de minéralogie. – 1890. – T. 13. – P. 256-270.

6. Sur la reproduction de la sillimanite et la composition minéralogique de La porcelaine// Comptes rendus hebdomadaires des seances de L'Académie des sciences. – 1890. – T. 110. – P. 377-1380.

1891

7. О группе силлиманита и роли глинозема в силикатах. – М.: Унив. тип.,1891. – 100 с.

1892

8. Кременчугский уезд: отчет Полтав. губерн. земству. – СПб: Тип. Б. Евдокимова, 1892. – 145 с. – (Материалы к оценке земель Полтав. губернии; Вып.15).

9. Проект устава Общества для обеспечения и организации русских естественно-исторических научных съездов / В. И.Вернадский, А. П.Павлов. – М.: Иноземцев,1892. – 12 с.

10. О полиморфизме как общем свойстве материи: Лекции // Учен. зап. имп. Моск. ун-та. Отд-ние естеств.-ист. – 1892. – Вып.9. – С.1-18.

1893

11. Физико-кристаллические исследования. I. Явления скольжения кристаллического вещества. – М.: Изд-во Моск.ун-та,1897. – 187с. – (Учен. зап. имп. Моск. ун-та. Отд-ние естеств.-ист.; Вып. 13).

12. Кристаллографические заметки: О кристаллической форме ромбического азотного калия и о кристаллическом строении арагонита // Bulletin de la Société impériale des naturalistes de Moscou. – 1897. – T.10, № 2. – P. 292-302.

1898

13. О хромовом турмалине из Березовска // Bulletin de la Société française de minéralogie. – 1898. – Т.11, №4. – Р. 21-26. – Протоколы.

1899

14. О кристаллической форме дибензолсульфон-бензиламида: Измерения // Журн. Рус. физ.-хим. о-ва. – 1899. – Т.31, отд.1, вып.6. – С. 654-655. – Уст.: Солонин В.А. К разделению первичных, вторичных и третичных аминов по способу О. Гинзберга, В.А. Солонина.

1900

15. О значении трудов М.В. Ломоносова в минералогии и геологии / О-во любителей естествознания, антропологи и этнографии. – М.: Т-во тип. А.И. Мамонтова, 1900. – 34с.

1901

16. Нефть как природное тело в науке XIX столетия // Журн. Рус. физ.-хим. о-ва. – 1901. – Т.33, отд.2, вып.4. – С. 59-66.

17. Zur Theorie der Silikate // Zeitschrift für Krystallographie und Mineralogie. – 1901. – Bd. 34, H.1. – S. 36-66.

1902

18. О кристаллах α -серы и о русских их месторождениях // Bulletin de la Société française de minéralogie. – 1902. – Т. 16, №4. – Р. 479-501.

1903

19. О научном мировоззрении: Вступ. в курс лекций по истории развития физ.-хим. наук, чит. в Моск. ун-те в 1902-1903 гг. – М.: Типо-литогр. Кушнерева, 1903. – 54 с.

1904

20. Основы кристаллографии. Ч.1. Вып.1. Введение. Учение о симметрии. Явления, выражаемые законом многогранников. – М., 1904. – VIII, 344с. – (Учен. зап. Имп. Моск. Ун-та. Отд. естеств.-ист.; Вып. 19).

21. Закон Гаюи и векториальное строение кристалла: Сообщ. // Тр. Отд. физ. наук О-ва любителей естествознания. – 1904. – Т.12, вып.1. – С. 1-14.

1905

22. Кант и естествознание XVIII столетия. – М.: Тип. т-ва И.Н. Кушнерев и К°, 1905. – 37 с. – Відб. з журн.: Вопр. философии и психологи. – 1905. – №76. – С. 36-70.

1906

23. О научном мировоззрении // Сборник по философии естествознания. – М., 1906. – С. 104-157.

24. О связи триболоминесценции с кристаллической формой // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 5. – 1906. – Т. 24, № 4/5. – С. XLIX-L.

25. О штриховке кристаллических граней // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 5. – 1906. – Т. 24, № 4/5. – С. XLVIII-XLIX.

1907

26. К физической теории кристаллических двойников // Изв. имп. Акад. наук. Сер.6. – 1907. –Т. 1, № 11. – С. 335-352.

27. О комбинационной штриховке кристаллических граней: Докл. на заседании Физ.-мат. отд. 1 мая 1906г. // Изв. имп. Акад. наук. Сер.6. – 1907. – № 10. – С. 289-317.

28. О нахождении тетрадимита в России // Изв. имп. Акад. наук. Сер.6. – 1907. – № I. – С. 23-28.

1908

29. Опыт описательной минералогии. В 2 т. Т. 1, вып. 1: Самородные элементы. – СПб.: Тип. имп. Акад. наук, 1908. – VIII, 176 с.

30. К вопросу о распространении скандия // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1908. – Т.2, №17. – С. 1273-1274.

31. О воробьевите и химическом составе бериллов // Тр. Геол. музея имп. Акад. наук. – 1908. – Т. 2, вып. 5. – С. 81-102.

32. О кристаллической энергии. I. О кристаллизации вещества в присутствии готового кристалла другого тела. II. Об одновременной кристаллизации двух несмешивающихся тел // Изв. Имп. Акад. Наук. Сер. 6. – С. 215-229; № 11. – С. 945-956.

33. Beiträge zur Energetik der Krystalle // Zeitschrift für Krystallographie und Mineralogie. – 1908. – Bd. 45, H. 2. – S. 124-142.

1909

34. Опыт описательной минералогии. В 2 т. Т. 1, вып. 2. Самородные элементы. – СПб.: Тип.имп. Акад.наук, 1909. – С. 177 -336.

35. Заметки о распространении химических элементов в земной коре. I. К истории рубидия, цезия и таллия. II. О распространении таллия в земной коре // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6.–1909. – Т. 3, № 12. – С. 821-832.

36. О пустых промежутках в изоморфных смесях // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6.–1909. – № 2. – С. 139-149.

37. О цезии в полевых шпатах // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6.–1909. – №3. – С. 163-164.

38. Об изометрии в группе алюмо- и ферри-силикатов // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6.– 1909. – №18.-С. 1183-1202.

1910

39. Опыт описательной минералогии. В 2 т. Т. 1. Самородные элементы. Вып.3. – СПб.:Тип.имп. Акад.наук, 1910. – С.337- 496.

40. Дискразит из Залатны Трансильвании / В.И. Вернадский, А.Е. Ферсман // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. -1910. – Т. 4, № 6. – С. 487-489.

41. Заметки о распространении химических элементов в земной коре: 3. Наблюдение 1909-1910 года / В.И. Вернадский, Е.Д. Ревуцкая, А.А. Твалчрелидзе // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. -1910. – №14. – С. 1129-1148.

42. Записка об ученых трудах проф.Эмиля Хог / В.И. Вернадский, Ф.Н. Чернышев, А.П. Карпинский // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1910. – № 1. – С. 20-22.

43. К вопросу о трибололюминесценции // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1910. – № 13. – С.1037-1041.

44. Об иксинолите из Ильменских гор / А.Е. Ферсман, В.И. Вернадский // Изв. имп. Акад. наук. Сер.6. – 1910. – Т. 4, №7. – С. 511-516.

45. Титан в почвах: К вопросу об анализе почв // Почвоведение. – 1910. – № 3. – С. 225-259.

1911

46. О необходимости исследования радиоактивных минералов Российской империи: Записка акад. В.И. Вернадского. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб.: Тип. имп. Акад. наук, 1911. – 58 с.

47. Задача дня в области радия: Речь, чит. в публич. Заседании Общ. Собрания, 29 дек. 1910 // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1911. – Т. 5, №1. – С.61-72.

48. Заметки о распространении химических элементов в земной коре. 4. О распространении индия // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1911. – № 3. – С. 187-193.

49. Заметки о распространении химических элементов в земной коре. 5. Наблюдения 1910 г. / В.И. Вернадский, Б.А. Линденер, Е.Д. Ревуцкая // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1911. – № 14. – С.1007-1018.

50. О монацитовых песках в Нерчинском округе // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1911. – Т. 5, № 8. – С. 605-606.

51. О рубидиевых и цезиевых полевых шпатах: Предварит. заметки // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1911. – №7. – С. 561-562.

52. Радиевые институты. 4. Естествознание и техника // Рус. мысль. – 1911. – №2. – С. 251-256.

1912

53. Минералогия. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Печатня Яковлева, 1912. – Вып. 2. – С. 345-526.

54. Опыт описательной минералогии: В 2 т. Т. 1. Самородные элементы. Вып. 4. – СПб.: Тип. имп. Акад. наук, 1912. – С. 497- 656.

55. О газовом обмене земной коры // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1912. – Т. 6, № 2. – С. 141-162.

56. Радиоактивные руды в земной коре // Временник. - 1912. – Вып. 1. – С. 91-107.

1913

57. Доклад Комиссии по исследованию месторождений радиоактивных минералов, избранной в заседании Физико-математического отделения Академии наук 30 окт. 1913г. / В.И. Вернадский, А.П. Карпинский, Б.Б. Голицын, М.А. Рыкачев, Ф.Н. Чернышев, П.И. Вальден // Изв. имп. Акад. наук. Сер.6. – 1913. –Т. 7, №18. – С. 1050-1058.

58. Записка о необходимости безотлагательного исследования месторождений радиоактивных минералов России // Изв. имп. Акад.наук. Сер.6. – 1913. – № 17. – С. 976-984.

59. К вопросу о химическом составе почв: 1. О необходимости анализа газов почв. 2. О спутниках калия в почвах // Почвоведение. – 1913. – № 2/3. – С. 1-21.

60. Sur le microcline à rubidium // Bulletin de la Société française de minéralogie. – 1913. – Т. 36. – P. 258-269.

1914

61. О необходимости исследования радиоактивных материалов Российской империи. – 3-е изд., перераб. – Пг.: Изд-во имп. Акад. наук, 1914. – 84с. – (Тр. радиевой экспедиции Рос. Акад. наук; Вып. I).

62. Опыт описательной минералогии: В 2 т. Т. 1. Самородные элементы. Вып. 5. – Пг.:Тип. имп. Акад.наук, 1914. – С. 657- 839.

63. Заметки о распространении химических элементов в земной коре. 6. История рубидия в земной коре // Изв. имп. Акад. Сер. 6. – 1914. – Т. 8, № 13. – С. 951-966.

64. Краткий отчет о ходе исследования радиоактивных месторождений Российской империи летом 1914 года // Изв. имп. Акад. Сер. 6. – 1914. – Т. 8, № 13. – С. 1353-1384.

65. Материалы по спектроскопии земной коры: 1. Общие замечания о задачах спектроскопии земной коры // Изв. имп. Акад. Сер. 6. – 1914. – № 14. – 898-1008.

66. Об исследовании вновь открытых земель у северного побережья Сибири / К. П. Карпинский, В. И. Вернадский // Изв. имп. Акад. Сер. 6. – 1914. – №15. – С. 1073-1074.

67. Über die chemische Formel der Turmaline // Zeitschrift für Ilographie und Mineralogie. – 1914. – Bd. 53, H. 3. – S. 273-288.

1915

68. О ближайших задачах Комиссии по изучению производных сил России. – Пг.: Тип. имп. Акад. наук, 1915. – 15 с.

69. Записка о необходимости исследования месторождений алюминиевых руд и плавикового шпата в пределах России / В.И. Вернадский, А.Ф. Ферсман // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1915. – Т. 9, № 10. – С. 913-914.

70. Записка об исследовании месторождений висмута // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1915. – Т. 9, № 10. – С. 910-912.

71. Материалы по спектроскопии земной коры: 2. Спектры слюд в кислородно-газовом пламени / В. И. Вернадский, Б. А. Линденер // Изв.имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1915. – Т. 9, № 1. – С. 27-32.

72. О необходимости незамедлительного исследования Геологическим комитетом месторождений золота // Изв. Геол. комис. – 1915. – Т.34, №7. – С. 441-444.

73. Об изучении естественных производительных сил России // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – 1915. – Т. 9, №8. – С. 679-700.

74. Сероводород в земной коре // Природа. – 1915. – № 7/8. – С. 941-958.

1916

75. Докладная записка по вопросу организации Центральной испытательной станции по огнеупорным и глиняным материалам / В.И. Вернадский, П. А. Земятченский, А.Е. Ферсман // Отчеты о деятельности Комис. по изучению естеств. производ. сил России. – Пг., 1916. – №3. – С. 44-53.

76. Заметки о распространении химических элементов в коре. 7. Висмут в земной коре // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – Т. 10, № 15. – С. 1323-1342.

77. О простых соотношениях некоторых природных газов, выведенных Мурэ // Изв. имп. Акад. наук. Сер. 6. – № 14. – С. 1249-1252.

78. Срочные задачи изучения руд редких металлов платиновой группы // Отчеты о деятельности Комис. по изучению естеств. производ. сил России. – Пг., 1916. – №5. – С. 88-97.

1917

79. О сероводороде в известняках и доломитах // Изв. Рос. акад. наук. Сер. 6. – 1917. – Т. 11, №16. – С. 1379-1388.

80. Об организации топографической съемки России // Изв. Рос. акад. наук. Сер. 6. – 1917. – №11. – С. 843-849.

81. Сообщение о метеорите, упавшем 24 августа 1911 г. в с. Демине Бийского уезда // Изв. Рос. акад. наук. Сер. 6. – 1917. – №4. – С. 274-275.

1918

82. Від Тимчасового Комітету для заснування національної бібліотеки Української держави в м. Києві / В. І. Вернадський (голова), С. О. Єфремов, Г. П. Житецький, В. О. Кордт, А. Ю. Кримський, Є. Ю. Перфецький. – К.: Друк. А.І. Гросмана, 1918. – 16 с.

83. Опыт описательной минералогии: В 2 т. Т. 2: Сернистые и селенистые соединения. Вып. 1. – Пг.: Изд-во Рос. Акад. наук, 1918. – 144 с.

1919

84. В справі заснування Української Академії Наук у Києві: Промова акад. В. І. Вернадського // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві. – К., 1919. – С. 5-9.

85. Виступ В.І. Вернадського з приводу вшанування пам'яті В.М. Наумовича // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918р. – К, 1919. – С. 69.

86. Записка академіка В.І. Вернадського про організацію хімічного вивчення організмів відповідно до вимог геохімії // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – К, 1919. – С. 43-45.

87. Здання акад. Тутковського про наукові праці В.І. Липського / П. Тутковський, М. Кашенко, В. Вернадський // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – К, 1919. – С. 71-72.

88. Про Національний мінералогічний музей при Українській Академії наук у Києві: Записка акад. В. І. Вернадського // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві. – К., 1919. – С. 19-22.

1921

89. Записка о необходимости создания Комиссии по изучению истории науки, философии и техники, 14мая 1921 г. // Изв. Рос. акад. Наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, № 1/18. – С. 43-44.

90. Записка об изучении живого вещества с геохимической точки зрения // Изв. Рос. Акад. наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, №1/18. – С. 120-123.

91. О задачах геохимического исследования Азовского моря и его бассейна // Изв. Рос. Акад. наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, №1/18. – С. 99-109.

92. О метеоритах и их коллекции в Академии наук // Изв. Рос. Акад. наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, №1/18. – С. 119.

93. О научной работе в Крыму в 1917-1921 гг. // Наука и ее работники. – 1921. – №4. – С. 3-12.

94. О необходимости изучения явлений радиоактивности Южного берега Крыма // Изв. Рос. Акад. наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, №1/18. – С. 403-408.

95. О новой магнитной аномалии, найденной в Крыму, и о необходимости ее исследования // Изв. Рос. Акад. наук. Сер. 6. – 1921. – Т. 15, №1/18. – С. 130-134.

1922

96. Опыт описательной минералогии. В 2 т. Т. 2: Сернистые и селенистые соединения. Вып. 2. – Пг.: Изд-во Рос. акад. наук, 1922. – С. 145-264.

97. Записка академика В. И. Вернадского об организации при Российской Академии наук Государственного Радиевого института // Изв. Рос. акад. наук. Сер. 6. – 1922. – Т. 16, № 1/18. – С. 64-68.

98. Записка об учреждении Государственного Радиевого Института при Российской Академии Наук // Изв. Рос. акад. наук. Сер. 6. – 1922. – Т. 16, № 1/18. – С. 63.

99. О новом никелевом минерале – коловратите // Докл. Рос. акад. наук. Сер. А. – 1922. – Янв./дек. – С. 37.

100. Химические элементы и механизм земной коры // Природа. – 1922. – № 3/5. – С. 31 - 40.

101. Chemical composition of the earth's crust // Nature. – 1922. – Vol. 110, №2754. – P. 229.

1923

102. История минералов земной коры. В 2 т. Т. 1, вып. 1. – Пг.: Науч. хим.-техн. изд-во, 1923. – 208 с.

103. Ванадий / В. Вернадский, Б. Линденер // Химико-технический справочник. – 2-е изд., испр. и доп. – Пг.: Науч. хим.-техн. изд-во, 1923. – Т. 1: Ископаемое сырье. Ч. 1. – С. 16-18.

104. Об ангидридах глин (группе леверрьерита) // Докл. Рос. акад. наук. Сер. А. – 1923. – Янв.-июнь. – С. 27-29.

105. Редкие земли и торий / В. Вернадский, В. Сырокомский // Химико-технический справочник. – 2-е изд., испр. и доп. – Пг.: Науч. хим.-техн. изд-во, 1923. – Т. 1. Ископаемое сырье. Ч. 1. – С. 153-155.

106. Уран и радий / В. Вернадский, Д. Щербаков // Химико-технический справочник. – 2-е изд., испр. и доп. – Пг.: Науч. хим.-техн. изд-во, 1923. – Т. 1. Ископаемое сырье. Ч. 1. – С. 202-204.

1924

107. О водородных минералах // Докл. Рос. акад. наук. Сер. А. – 1924. – Апр.-июнь. – С. 74-76.

108. Письмо в Российскую Академию наук, 1924г. // Изв. Рос. акад. Наук. Сер. 6. – 1924. – Т. 18, №1/11. – С. 598-600.

1925

109. Записка об ученых трудах проф. Ф.Ю. Левинсон- Лессинга/ А. П. Карпинский, А. Е. Ферсман, В.И. Вернадский // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1925. – Т. 19. – С. 904-913.

110. Ход жизни в биосфере // Природа. – 1925. – № 10/12. – С. 25-38.

1926

111. Определение геохимической энергии (величины D , V , e) некоторых групп насекомых. – Л.: Изд-во АН СССР, 1926. – 12 с. – (А Н СССР. Наставления для определения геохим. постоянных; Вып. 2).

112. Определение геохимической энергии (величины A , V , e) однолетних цветковых растений. – Л.: Изд-во АН СССР, 1926. – 9 с. – (АН СССР. Наставления для определения геохим. констант; Вып. 1).

113. Изотопы и живое вещество // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1926. – Дек. – С. 215-218.

115. О размножении организмов и его значении в механизме биосферы: Ст. 1 // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1926. – Т. 20, № 9. – С. 697-726.

114. О размножении организмов и его значении в механизме биосферы: Ст. 2 // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1926. – № 12. – С. 1053-1060.

115. Études biogéochimiques. 1. Sur la vitesse de la transmission de la vie dans la biosphère // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1926. – Т. 20, № 9. – С. 727-744.

1927

116. История минералов земной коры. В 2 т. – Д.: Науч. хим.-техн.изд-во, 1927. – Т. 1, вып. 2. – С. 209-376,XX.

117. Мысли о современном значении истории знаний: Докл., прочит. на 1 -м заседании Комис. по истории знаний 14 окт. 1926. – Л.: Изд-во АН СССР, 1927. – 17 с.

118. Бактериофаг и скорость передачи жизни в биосфере // Природа. – 1927. – № 6. – С. 433-446.

119. О проделанной Биогеохимической лабораторией работе по анализу живого вещества // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1927. – Т. 21, № 18. – С. 1589-1591.

120. О рассеянии химических элементов // Отчет о деятельности Академии наук СССР за 1926 г. - Л., 1927. – 1: Общий отчет. – С. 1-15.

121. Работы по истории знаний // Академия наук СССР за 10 лет, 1917-1927. – Л., 1927. – С. 155-163.

122. Études biogéochimiques. 2. La vitesse maximum de la transmission de la vie dans la biosphère: (Présenté a l'Académie ies sciences le 22 Septembre 1926) // Изв. АН СССР. Сер. 6. – 1927. – Т. 21, № 3/4. – С. 240-254.

1928

123. Вступительное слово на Совещании по учету животноводческих богатств СССР 2-13 дек. 1927 г. в Ленинграде при КЕПС // Материалы Комис. по изуч. естеств. и производ, сил. – 1928. – №65. – С. 12-16.

124. Задачи минералогии в нашей стране, 1917-1927 // Природа. – 1928. – № 1. – С. 21-40.

125. Эволюция видов и живое вещество // Природа. – 1928. – № 3. – С. 227-250.

1929

126. Задачи Академии наук СССР в области геологических дисциплин / А. Д. Архангельский, А.А. Борисяк, В.И. Вернадский и др. – Л.: Изд-во АН СССР, 1929. – 16 с.

127. La biosphere. – Paris: Alcan, 1929. – XII, 232 p. – (Nouvelle collection scientifique).

128. О геохимических постоянных культурных растений // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1929. – № 2. – С. 38-40.

129. О капиллярной воде горных пород и минералов // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1929. – №15. – С. 369-373.

130. О классификации и химическом составе природных вод // Природа. – 1929. – № 9. – С. 735-758.

131. О концентрации радия живыми организмами // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1929. – № 2. – С. 33-34.

132. Об элементах редких земель в массивных горных породах // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1929. – № 2. – С. 35-37.

1930

133. К вопросу о радиоактивности нефтяных буровых вод // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1930. – № 15. – С. 399-401.

134. Круговорот веществ /В.И. Вернадский, А.Й. Опарин // Большая медицинская энциклопедия. – М., 1930. – Т. 14. – Стб. 770-778.

135. О концентрации радия растительными организмами // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1930. – № 20. – С. 539-542.

136. Considérations générales sur l'étude de la composition chimique de la matière vivante // Тр. биогеохим. лаб. – 1930. – № 1. – С. 5-32.

1931

137. О биогеохимическом изучении явлений жизни // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1931. – № 6. – С. 137-140.

138. О влиянии живых организмов на изотопические смеси химических элементов // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1931. – № 6. – С. 141-147.

139. О поле устойчивости жидкой углекислоты в биосфере // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1931. – № 11. – С. 267-295.

140. О химическом элементарном составе рясок (Lemma) как видовом признаке / В. И. Вернадский, А. П. Виноградов // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1931. – № 6. – С. 148-152.

141. Об условиях появления жизни на Земле // Изв. АН СССР. Сер. 7, ОМЕН. – 1931. – № 5. – С. 633-653.

1932

142. О цветности алюмосиликатов // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1932. – № 5. – С. 107-124.

143. Об изучении космической пыли // Мирознание. – 1932. – Т. 21, №5. – С. 32-41.

144. Об исследовании на радий нефтяных месторождений Союза / В.И. Вернадский, В. Г. Хлопин // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1932. – №3. – С. 55-59.

145. Пластовые воды биосферы и стратосферы // Соц. реконструкция и наука. – М., 1932. – Вып. 2. – С. 52-70.

146. Проблема времени в современной науке: Докл. // Изв. АН СССР. Сер. 7, ОМЕН. – 1932. – № 4. – С. 511-541.

147. Торий или мезоторий в морской воде? // Природа. – 1932. – №5. – С. 413-426.

148. The field of stability of the liquid carbonic acid in the biosphere // Nature. – 1932. – Vol. 129. – № 3261. – P. 663.

149. Die Radioaktivität und die neuen Probleme der Geologie // Zeitschrift für Elektrochemie. – 1932. – Bd. 38, № 8a. – S. 519-527.

150. Radium - und Mesothorium haltige natürliche Gerwässer / V. Chlopin, V.I. Vernadsky // Ibid. – S. 527-529.

1933

151. История минералов земной коры: В 2 т. Т.2. История природных вод. – Ч. 1, вып. 1. – Л.: Госхимтехиздат, 1933. – 202с.

152. Водное равновесие земной коры и химические элементы // Природа. – 1933. – № 8/9. – С. 22-27.

153. Геохимия, биогеохимия и радигеология на новом этапе: Извлечения из отчета о заграничной командировке 1932 г. // Вестник АН СССР. – 1933. – №11. – С. 17-24.

154. Об областях охлаждения в земной коре // Зап. Гос. гидрол. ин-та. – 1933. – Т. 10. – С. 5-16.

1934

155. История минералов земной коры. В 2 т. Т. 2. История природных вод. – Ч. 1, вып.2.– Л.: ОНТИ, Химтеоретиздат, 1934. – С. 202-402.

156. Очерки геохимии. – 4-е (2-е рус.) изд. – М.: Гос. науч.- техн. горно-геол.-нефт. изд-во, 1934. – 380 с.

157. Oú doit-on chercher l'eau lourde du point de vue géochimique // Compte rendu hebdomadaire des séances de l' Académie des sciences. – Paris. – 1934. – Т. 199. – P. 694-696.

1935

158. Биосфера и стратосфера // Тр. Всесоюз. конф. по изучению стратосферы, 31 марта-6 апр. 1934 г. – М.; Л., 1935. – С. 575-578.

159. О некоторых очередных проблемах радиогеологии // Изв. АН СССР. Сер. 7, ОМОН. – 1935. – № 1. – С. 1-18.

160. Радиоактивность и новые проблемы геологии // Основные идеи геохимии. – Л., 1935. – Вып. 2. – С. 23-39.

1936

161. История минералов земной коры: В 2 т. Т. 2, ч. 1. История природных вод. – Вып. 3. – Л.:Химтеоретиздат, 1936. – С. 403- 562.

162. О колебаниях атомного веса химических элементов на земле // Докл. АН СССР. Сер. А. –1936. – Т. 3, № 3. – С. 129-133.

163. Об анализе почв с геохимической точки зрения // Почвоведение. – 1936. – № 1. – С. 8-16.

1937

164. Земные силикаты, алюмосиликаты и их аналоги: Из лекций В. И. Вернадского в Моск. ун-те, изд. в 1910-1912 гг. – 4-е изд., перераб. и привед. к новому уровню знаний С. М. Курбатовым, В. И. Вернадским. – Л.; М.: ОНТИ, 1937. – 378 с.
165. Геохимия марганца в связи с учением о полезных ископаемых // Тр. конф. по генезису руд железа, марганца и алюминия. – М.; Л., 1937. – С. 229-246.
166. Заметка о титане в биосфере // Тр. биогеохим. лаб. – 1937. – Т. 4. – С. 247-257.
167. О задачах синтеза в области алюмосиликатов // Тр. Второго совещ. по эксперим. минералогии и петрографии, 7-10 мая 1936 г. – М.; Л., 1937. – С. 13-23.
168. О пределах биосферы // Изв. АН СССР. ОМОН. Сер. геол. – 1937. – № 1. – С.3-24.

1938

169. Биогеохимическая роль алюминия и кремния в почвах // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1938. – Т. 21, № 3. – С. 127-129.
170. О земных алюмофосфорных и алюмосерных аналогах каолиновых алюмосиликатов // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1938. – Т. 18, № 4/5. – С. 287-294.
171. О некоторых ближайших задачах исследования льда арктических областей // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1938. – Т. 19, № 8. – С. 619-622.
172. О некоторых основных проблемах биогеохимии // Изв. АН СССР. ОМОН. Сер. геол. – 1938. – №1. – С. 19-34.
173. Biogeochemical role of the aluminium and silicon in soils // Comptes rendus (Doklady) de L'Academie des Sciences de L'URSS. – 1938. – Vol. 21, № 3. – P. 126-128.
174. On some current problems in the study of the ice of the arctic regions // Comptes rendus (Doklady) de L'Academie des Sciences de L'URSS. - Vol. 19, № 8. - P. 625-628.
175. On the terrestrial alumophosphorous and alumosulphurous analogues of kaolinicalumosilicates // Ibid. – Vol. 18, №4/5. – P. 287-294.

1939

176. Проблемы биогеохимии. Вып. 2. О коренном материально-энергетическом отличии живых и косных естественных сил тел биосферы. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1939. – 34 с.
177. О значении радиологии для современной геологии: Определение геологического возраста // Труды 17-й сессии Международного геологического конгресса СССР, 1937. – М., 1939. – Т. 1. – С. 215-239.

1940

178. Биогеохимические очерки, 1922-1932 гг. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1940. – 250 с.
179. О количественном учете химического атомного состава биосферы. – М., 1940. – 32 с.

180. Проблемы биогеохимии. Вып. 4.: О правизне и левизне. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1940. – 16 с.

1941

181. Несколько соображений о проблемах метеоритики // Метеоритика: Сб. ст. – М.; Л., 1941. – Вып. 1. – С. 3-22.

182. О необходимости выделения и сохранения чистых тяжелых изотопов природных радиоактивных процессов // Природа. – 1941. – №1. – С. 63-66.

183. О необходимости организованной научной работы по космической пыли: Докл. // Пробл. Арктики. – 1941. – № 5. – С. 55-64.

184. Определение изотопного состава вод метаморфических пород и минералов / В. И. Вернадский, А. П. Виноградов, Р. В.Тейс // Докл. АН СССР. – 1941. – Т. 31, № 6. – С. 574-577.

185. Détermination of the isotopic composition of waters in metamorphic rocks and minerals / V.I. Vernadsky, A.P. Vinogradoff, R.V. Teis // Comptes rendus (Doklady) de L'Academie des Sciences de L'URSS. – 1941. – Vol. 31, № 6. – P. 573-576.

1942

186. О геологических оболочках Земли как планеты // Изв. АН СССР. Сер. геогр. и геофиз. – 1942. – № 6. – С. 251-262.

1943

187. Памяти проф. Петра Андреевича Земятченского, 1856- 1942 // Изв. АН СССР. Сер. геол. –1943. – № 1. – С. 105-114.

1944

188. Несколько слов о ноосфере // Успехи соврем. биологии. – 1944. – Т. 18, вып. 2. – С. 113-120.

189. О значении почвенной атмосферы и ее биогенной структуры // Почвоведение. – 1944. – №4/5. – С. 137-143.

190. Problème of biogeochemistry. 2. The fundamental matter- energy différence between the living and the inert natural bodies of the biosphere // Transactions of the Connecticut Academy of Arts and Sciences. – 1944. – Vol. 35. – P. 483-517.

1945

191. La biogeochimie // Scientia. 5 sér. – 1945. – Vol. 78, № 10/12. – P. 77-84.

1946

192. Гете как натуралист: Мысли и замечания // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. Отд. геол. – 1946. – Т. 21, № 1. – С. 5-52.

193. Проявление минералогии в Космосе // Метеоритика : Сб. ст. – М.; Л., 1946. – Вып. 3. – С. 3-6.

1954-1960

194. Избранные сочинения. В 5 т. / Отв. ред. А. П. Виноградов. – М.: Изд-во АН СССР, 1954. –1960.
Т. 1.1. - 1954. -696 с.
Т. 2.1. - 1955. -616 с.
Т. 3.2.-1959.-508 с.
Т. 4.1, кн. I,- 1959. -624 с.
Т. 4, кн. 2.-1960.-652 с.
Т. 5. -1960. - 422 с.

195. Из истории минералогии в Московском университете: (Память проф. Я. В. Самойлова) // Очерки по истории геол. знаний. – М., 1956. – Вып. 5. – С. 176-187.

1965

196. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения / АН СССР. Ин-т геохимии и аналит. химии.– 2-е вид. – М.: Наука, 1965. – 374 с.

1966

197. Время / [публ. подгот. И.И. Мочалов] // Вопр. философии. – 1966. – №12. – С. 107-111.

198. Мысли и замечания о литературе и искусстве / [вступ., примеч., публ. подгот. В.С.Неаполитанская, А. Лиин] // Пути в незнание: Писатели рассказывают о науке. – М., 1966. – Сб. 6. – С. 411-430.

199. Принцип симметрии в науке и в философии / [публ. подгот. И.И. Мочалов] // Вопр. философии. – 1966. – № 12. – С. 102-107.

1967

200. Биосфера: Избр. тр. по биогеохимии / [ред., вступ. ст. А.И. Перельмана]. – М.: Мысль, 1967. – 376с.

201. Из дневников 1884-1885 гг. / [публ., вступ. ст. и примеч. И.И. Мочалова] // Природа. – 1967. – №10. – С.97-105; №12. – С. 55-60.

202. Историческая анкета [В. И. Вернадского] // Природа. – 1967. – №9. – С. 98-97.

203. Новый этап в геохимии: Фрагменты з двох праць «Живое вещество» та «Научная мысль как планетное явление» // Природа. – 1967. – №11. – С. 59.

1968

204. Докладная записка в Совет Народных Комиссаров, февр. 1922 г. / [публ. подгот. С. Т. Беляков] // Вопр. истории естествознания и техники. – 1968. – Вып. 23. – С. 102-106.

205. Научная мысль как планетное явление: Отрывок // Наука и религия. – 1968. – № 11. – С. 18-21.

1969

206. Вибрані праці / [відп. ред., авт. передм. і вступ. ст. О. С. Поваренних]. – К: Наук. думка, 1969.- 439 с. – (АН УРСР. Видатні вчені УРСР; Список праць В. І. Вернадського).– С. 419-438.

207. Про заснування Української Академії наук: 3 промови акад. В.І. Вернадського // Вісн. АН УРСР. – 1969. – № 1. – С. 82-85.

1970

208. Автотрофность человечества // Химия и жизнь. – 1970. – №8. – С. 17-22; 72-74.

1973

209. Биосфера: Предисловие // Жизнь науки: Антология вступлений к классике естествознания. – М., 1973. – С. 433-435.

210. Очерки геохимии // Жизнь науки: Антология вступлений к классике естествознания. – М., 1973. – С. 435-438.

211. Первые годы Академии наук: [Отрывки из рукописи «Очерки по истории естествознания в России в XVIII в.»] / [публ. подгот. К.П. Флоренский, В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова] // Природа. – 1973. – №9. – С. 51-63.

212. Размышления натуралиста / [публ. подгот. К.П. Флоренский и др.]. // Природа. – 1973. – № 6. – С. 30-41.

213. Слово о Бэрэ // Химия и жизнь. – 1973. – № 5. – С. 37- 40: портр.

1974

214. Академия наук в первое столетие своей истории / [публ. подгот. В.С. Неаполитанская, Н. В. Филиппова] // Химия и жизнь. – 1974. – № 3. – С. 3-11.

215. Научная мысль как планетное явление / [публ. подгот. В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова, Н.Ф. Овчинников] // Земля и Вселенная. – 1974. – № 4. – С. 54-56.

216. Эволюция биосферы: Из науч. наследия / [публ. подгот. В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова, Н.Ф. Овчинников] // Наука и жизнь. – 1974. – № 3. – С. 40-44.

1975

217. Размышления натуралиста. В 2 кн. / [сост.: М.С. Бахракова, В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова]; АН СССР. Ин-т истории естествознания и техники; Архив. – М.: Наука, 1975. – Кн. 1: Пространство и время в неживой и живой природе. – 174 с.

218. Об организации научной работы / [публ. подгот. В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова] // Природа. – 1975. – №4. – С. 35-37.

1976

219. Гете как натуралист: Мысли и заметки / [публ. подгот. А. Лиин] // Наука и жизнь. – 1976. – № 1. – С. 58-61.

1977

220. Размышления натуралиста. В 2 кн. / [сост.: М.С. Бахракова, В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова; Авт. ст.: «Естествознание, философия и становление ноосферы» И. В. Кузнецов; «К вопросу об эволюции мировоззрения В. И. Вернадского» Б.М. Кедров]; АН СССР. Ин-т истории естествознания и техники. – М.: Наука, 1977. – Кн. 2: Научная мысль как планетное явление. – 191 с.

1978

221. Живое вещество / [сост.: В.С. Неаполитанская, Н.В. Филиппова; Редкол.: Т.А. Дроздова и др.] ;АН СССР. Архив. – М.: Наука, 1978. – 353 с.

222. Эволюция видов и живое вещество / [публ. подгот. А.И. Перельман] // Природа. – 1978. – №2. – С. 36-47.

1980

223. Проблемы биогеохимии // Тр. биогеохим. лаб. / АН СССР. Ин-т геохимии и аналит. химии.– М.: Наука, 1980. – Т. 16. – 320 с.

224. Открытие книгопечатания // Природа. – 1980. – № 7. – С. 52-61.

1981

225. Избранные труды по истории науки / [сост.: М.С. Бастракова, В.С. Неаполитанская, И.И. Мочалов, Н.В. Филиппова, А. Д. Шаховская; Ред., вступ. ст. С.Р. Микулинского]. – М.: Наука, 1981. – 359 с.

226. Страницы автобиографии В.И. Вернадского / [редкол.: Б.М. Кедров и др.; сост. Н.В. Филиппова]; АН СССР. Архив. – М.: Наука, 1981. – 349 с.

1982

227. Ответы [В. И. Вернадского] на вопросы анкеты об организации научной работы / И. И. Мочалов // Владимир Иванович Вернадский, 1863-1945. – М., 1982. – С. 472-474.

1983

228. Очерки геохимии / АН СССР. Ин-т геохимии и аналит. химии им. В.И. Вернадского. – 7-е [4-е рус.] изд. – М.:Наука, 1983. – 422 с.

229. «Активус радио»: Речь на публ. заседании Общ. собр. Акад. наук 29 дек. 1910г.: (Арх. страничка) / [публ. В. Волкова] // Знание – сила. – 1983. – № 7. – С. 31-33.

230. Значение личности в истории науки: Отрывки из кн. / [публ. подгот. И. И. Мочалов] // Вестник АН СССР. – 1983. – № 1. – С. 125-129.

1984

231. Из дневниковых записей (6 марта - 16 декабря 1918 г.) / К.М. Сытник, Е.М. Апанович, С.М. Стойко // В. И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – К., 1984. – С. 189-199.

232. К созданию Украинской Академии наук в Киеве: [Речь, произнесенная Вернадским на первом заседании Комиссии по созданию УАН 9июля 1918г.] // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – К., 1984. – С. 170-173.

233. О научных работах В. И. Липского // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – К., 1984 . – С. 178-179.

234. О национальном Минералогическом музее при Украинской Академии наук в Киеве // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – К., 1984. – С. 174-177.

235. Об организации топографической съемки России: (Доложено на заседании общ. Собр. АН 6 февр. 1916 г.) // Геодезия и картография. – 1984. – № 11. – С. 46-49.

236. Об участии живого вещества в создании почв // В. И. Вернадский: Жизнь и деятельность на Украине // К. М. Сытник, Е. М. Апанович, С. М. Стойко. – К., 1984. – С. 130-151.

237. Первый год Украинской Академии наук // В.И. Вернадский: Жизнь и деятельность на Украине / К. М. Сытник, Е. М. Апанович, С. М. Стойко. – К., 1984. – С. 180-188.

238. План предполагаемого исследования разлива Днепра под Киевом в 1919 году // В. И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К. М. Сытник, Е. М. Апанович, С. М. Стойко. – К., 1984. – С. 167-168.

1986

239. Изучение явлений жизни и новая физика // Химия и жизнь. – 1986. – № 12. – С. 83-88.

1987

240. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения / [отв.ред. А.А. Ярошевский; вступ. ст. К.П. Флоренского]; АН СССР, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – 2-е изд. – М.: Наука, 1987. – 338 с.

241. Научная мысль как планетное явление: Ученый о новом моральном порядке/ [публ. подгот. В. С. Неаполитанская] // Век XX и мир. – 1987. – № 9. – С. 38-43.

1988

242. Кристаллография: Избр. тр. / [сост.: И.Н. Нестерова, И.Н. Ивановская; отв. ред. В.С. Урусов]; АН СССР, Секция наук о Земле. – М.: Наука, 1988. – 342 с.

243. Труды по всеобщей истории науки / [общ. ред., вступ. ст. С.Р. Микулинского; предисл. А.Л. Яншина]; АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия В.И. Вернадского. – 2-е изд. – М.: Наука, 1988. – 334 с.

244. Труды по истории науки в России / [сост.: М.С. Бахракова, В.С. Неаполитанская, Г.А.Фирсова; Редкол.: А.Л. Яншин (пред.) и др]; АН СССР. Комис. по разраб. науч. наследия В.И. Вернадского. – М.: Наука, 1988. – 467 с.

245. Философские мысли натуралиста / [сост.: М.С. Бахракова; редкол.: А.Л. Яншин (пред.) и др.; авт. ст.: «О понятии ноосферы» С.Р. Микулинский; «Учение В. И. Вернадского и биосфере и переходе ее в ноосферу» А. Л. Яншин]. – М.: Наука, 1988. – 520 с.

246. В комиссию по ревизии научной работы ГРИ (1931г.) / [публ. подгот. Г.С. Синицына] // Бюл. комис. по разработке науч. наследия акад. В.И. Вернадского. – Л., 1988. – №3. – С. 18-21.

247. Взгляд в будущее / [публ. подгот. В.С. Неаполитанская, Г.П. Аксенов] // Наука и жизнь. – 1988. – № 3. – С. 44-45; 53-54.

248. Возраст Земли: Геол. время и жизненное значение его изучения // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 318-325.

249. Вопрос о естественных производительных силах в России с ХУІІІ по ХХ вв.: фрагменты // Высш. образование в России. – 1988. – №2. – С. 125-128.
250. Задачи высшего образования нашего времени / [публ. подгот. М.С.Бастракова] // Вестн. высш. шк. – 1988. – №3. – С. 57-63.
251. Записка об основах организации научной геологической работы в Академии наук и в нашей стране/ [публ. подгот. М.С. Бастракова] // Природа. – 1988. – № 2. – С. 18-27.
252. Из дневников, 1919-1920гг./ [публ. подгот. В.С.Неаполитанская, Г.П. Аксенов] // Наука и жизнь. – 1988. – №3. – С. 46-54.
253. Из дневниковых записей (6 марта -16 декабря 1918г.) // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник, Е.М. Апанович, С.М. Стойко – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 288-300.
254. Из спогадів: Перший рік Української Академії, 1918— 1919 // Наука і культура. – К., 1988. –Вип. 22. – С. 39-64.
255. К созданию Украинской Академии наук в Киеве // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 266-270.
256. Мысли и наброски, [2 (15) марта 1919, г. Ялта] / [публ., комент. В.М.Федорова] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С.294.
257. Научная мысль как планетное явление: (Неопубл. фрагм.) // Вопр. истории естествознания и техники. – 1988. – № 1. – С. 71 -79.
258. Научное мировоззрение и философия / [публ., комент. В.М. Федорова] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 294-297.
259. О биологическом значении некоторых геохимических проявлений жизни / [послел. А.А. Ярошевского] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 33-38.
Ст. з журн. : *Revue generals des sciences pures et appliquées.* – 1925. – Т. 36, № 10. – Пер. 3 фр.
260. О возможности существования особой жизненной энергии // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 257.
261. О геохимическом равновесии биосферы // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 214-243.
262. О научных работах В. И. Липского // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 275-276.
263. О национальном Минералогическом музее при Украинской Академии наук в Киеве // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 271-274.

264. О постоянстве живого вещества // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 256.
265. О предсказании погоды: По поводу сочинения А.В. Клоссовского «новейшие успехи в метеорологии» Одесса, 1882 / [публ. подгот. Г. П. Аксенов] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 273-283.
266. О различии живой и мертвой материи // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 254-255.
267. Об осадочных перепонках: Докл. на заседании студ. науч. лит. о-ва, Петербург, 1882г. // Химия и жизнь. – 1988. – № 3. – С. 29-34.
268. Об участии живого вещества в создании почв // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 186-213.
269. Отзыв о работе проф. Е. С. Бурксера по геохимии // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 263-264.
270. Памяти академика К. М. Бэра: Речь, произнес. 2 янв. 1927 г. на открытии выставки, посвящ. К. М. Бэру / [публ. подгот. М.С. Бастракова] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 315-317.
271. Памяти М.В. Ломоносова // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 326-3328.
272. Первый год Украинской Академии наук // В.И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 277-286.
273. План предполагаемого исследования разлива Днепра под Киевом в 1919 году // В. И. Вернадский : Жизнь и деятельность на Украине / К.М. Сытник , Е.М. Апанович, С.М. Стойко – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1988. – С. 260-261.
274. Тієї грізної години: Щоденник 1918 / [пер. з рос. Н. Сидоренко; О.М. Апанович «Пророк зоряної доби»: інтерв'ю взяв М. Шудря: С. 13-14. (№ 47); публ. підгот.: О.М. Апанович, С.М. Кіржаєв] // Україна. – 1988. – №47. – С. 14-15; №48. – С. 13-15; №49. – С. 17-19.
275. Этика / [публ. подгот. Г. П. Аксенов] // Прометей. – 1988. – Т. 15. – С. 271-273.

1989

276. Биосфера и ноосфера / [отв. ред.: Б.С. Соколов, А.А. Ярошевский; сост. В.С. Неаполитанская, А.А.Косоруков, И.Н. Нестерова]; АН СССР. Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М.: Наука, 1989. – 258 с.
277. Начало и вечность жизни: Сб. / [сост., вступ. ст. и коммент. М. С. Бастраковой, И. И. Мочалова, В. С. Неаполитанской]. – М.: Сов. Россия, 1989. – 702 с. – (Публицистика классиков отеч. науки).

278. Из дневника, 4 дек. 1920г. / [публ. подгот. Ф.Ф. Перченко, А.Б. Рогинский] // Век XX и мир. – 1989. – № 6. – С. 41-42.

279. Записка об ученых трудах проф. В.Г. Фесенкова / А. Белопольский, В. Вернадский // Воспоминания о Василии Григорьевиче Фесенкове. – М., 1989. – С. 234-235.

280. Из размышлений по аграрному вопросу в России // Вопр. истории естествознания и техники. – 1989. – № 1. – С. 63-66.

281. Несколько слов о ноосфере // Импакт: Наука и общество. – 1989. – №3. – С.67, 69-76.

282. Разгром [Московского университета] / [публ. подгот. Г. Аксенов] // Москва: Город и человек. – М., 1989. – Вып. 2. – С. 408-411.

283. Три забастовки [студентов, профессоров московского университета] / [публ. подгот. Г.Аксенов] // Москва: Город и человек. – М., 1989. – Вып. 2. – С. 401-408.

1990

284. «Довольно крови и страданий» : Публ. фрагм. ст. и заметок 1917-1924 гг. / [подгот.:Ф.Ф. Перченко, А.Б.Рогинский] // Век XX и мир. – 1990. – № 1. – С. 24-31.

285. «Придется перейти через кризис»: Из дневника окт. - нояб. 1917г. / [вступ.и публ. И.И.Мочалова] // Огонек. – 1990. – № 49. – С. 11-15.

286. Три решения / [публ.,вступ А.А. Косорукова, В.С. Неаполитанской] // Слово. – 1990. – № 2. – С. 44-47.

287. Украинский вопрос и русское общество / [примеч., вступ. ст. В. Брюховецкого] // Дружба народов. – 1990. – №3. – С. 247-254.

288. Украинский вопрос и русское общество / [публ., предисл. п. н. «Эти голоса не были услышаны»; примеч. И.И. Мочалова] // Родина. – 1990. – № 1. – С. 91 -95.

289. Українське питання і російське суспільство // Трибуна лектора. – 1990. – № 8. – С. 33; № 10. – С. 36-77.

290. «Царство моих идей впереди...»: Из записей 1931 г. / [публ. И. Мочалова] // Природа. – 1990. – №6. – С. 89-103.

1991

291. Научная мысль как планетное явление. – М.: Мысль, 1991. – 271 с.

292. Дневник 1938 года / [публ., подгот. И.И. Мочалов] // Дружба народов. – 1991. – № 2. – С. 220-248; № 3. – С. 241 -269.

293. Из дневников В.И. Вернадского 1921 г. / [публ. подгот. М. Ю. Сорокина] // Звенья: Ист. альм. – М.; Л., 1991. – С. 475-486.

294. «... Мы должны смотреть в будущее» / [публ., примеч. И.И. Мочалова] // Природа. – 1991. – № 8. – С. 125-128.

295. Українське питання і російська громадськість // Сільські обрії. – 1991. – № 3. – С. 10-13.

1992

296. Труды по биогеохимии и геохимии почв. – М.: Наука, 1992. – 435 с. – (Б-ка тр. акад. В. И. Вернадского).

297. Дневник 1939 года // Дружба народов. – 1992. – №11/12. – С. 5-44.

298. О научном мировоззрении // Социум. – 1992. – № 3. – С. 71-75.

1993

299. Заметка о Полтавском музее / [публ., коммент. С.Л. Кигим] // Документи з історії Центрального пролетарського музею Полтавщини: 36. док. – Полтава, 1993. – С. 114-117.

300. Замітка про Полтавський музей / [публ., приміт. С. Кигим, О. Супруненко] // Наука і суспільство. – 1993. – № 11/12. – С. 30-31.

301. [Начерк] програми діяльності Полтавського товариства любителів природи / [публ., приміт. С.Л. Кигим] // Документи з історії Центрального пролетарського музею Полтавщини: 36. док. – Полтава, 1993. – С. 13-14.

302. Отзыв о работах Г. Ф. Гаузе / [вступ. ст., публ. подгот. С.П. Рудая] // Бюл. комис. по разработке науч. наследия акад. В.И. Вернадского. – М., 1993. – № 10. – С. 3-6.

303. Щоденник Володимира Вернадського: (1918р., Полтава) / [поперед. слово, комент. та публ. С. Кіржаєва] // Київ. старовина. – 1993. – № 3. – С. 35-45; № 4. – С. 20-35.

1994

304. Дневники, 1917-1921: (Окт. 1917 - янв. 1920) / [сост.: М. Ю. Сорокина, С.Н. Киржаев, А. В. Мемелов, В. С. Неаполитанская; отв. ред.: К. М. Сытник]; НАН Украины. Комис. по Разработке науч. наследия акад. В.И. Вернадского, ЦНБ им. В.И. Вернадского, РАН, Архив. – К.: Наук, думка, 1994. – 270 с.

305. Живое вещество и биосфера / [ред. А. Л. Яншин]; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В.И. Вернадского. Комис. по разработке науч. наследия В.И. Вернадского. – М.: Наука, 1994. — 671 с. – (Б-ка тр. акад. В. И.Вернадского).

306. Задачи науки в связи с государственной политикой в России /АН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 1994. – 16 с.

307. Труды по геохимии / [ред. А.А. Ярошевский]; РАН, Институт геохимии и аналит. химии им. В.И. Вернадского. – М.:Наука,1994. – 495 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

308. Ноосфера // Укр. світ. – 1994. – № 5/12. – С. 7-8.

309.«Я никогда не жил одной наукой»: Из дневников В.И. Вернадского / [публ. подгот. М.Ю.Сорокина] // Знание-сила. – 1994. – № 11. – С. 112-122.

1995

310. Публицистические статьи / [отв. ред. В. П. Волков]; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М.: Наука, 1995. – 313 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

310. «Коренные изменения неизбежны...»: Дневник 1941 г. / [публ., подгот. текста и примеч. И. Мочалова] // Новый мир. – 1995. – № 5. – С. 176-221.

311. «На будущее я смотрю очень оптимистично»: Из дневник. записей 1944 г. / [публ., предисл. и послесл. И. И. Мочалова] // Открытая политика. – 1995. – №3. – С. 58-62.

312. Про необхідність організації біогеохімічної лабораторії / [публ. О. Апанович] // Хроніка 2000. – 1995. – Вип. 2/3. – С. 231-240.

1996

313. Про науковий світогляд / [пер. М. Кратко]; НАН України, Центр гуманіт. освіти. – К., 1996. – 56 с. – (Б-чка аспіранта; Вип. 1).

1997

314. Дневники, 1917-1921: (Январь 1920 - март 1921) / [сост.: С.Н. Киржаев, А.В. Мемелов, В.С. Неаполитанская, М.Ю. Сорокина; отв.ред.: К.М. Сытник, Б.В. Левшин]; НАН Украины, Комис. По разработке науч. наследия акад. В.И. Вернадского, Нац. б-ка Украины им. В.И. Вернадского, РАН, Архив. – К.: Наук, думка, 1997. – 326 с.

315. О науке. Т. 1: Научное знание. Научное творчество. Научная мысль / [сост.: Г.П. Аксенов]; РАН, Ин-т истории естествознания и техники им. С.И. Вавилова. – Дубна: Феникс, 1997. – 576 с.

316. Статьи об ученых и их творчестве / [отв. ред. С.Н. Жидовинов, Ф. Т. Яншина]; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия В.И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В.И. Вернадского. – М.: Наука, 1997. – 364 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

317. Труды по радиогеологии / [отв. ред. и авт. предисл. Н. П. Лаверов и др.]; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М.: Наука, 1997. – 319 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

318. The biosphere / D.B. Langmuir (transl. by); M. A. McMe- namin (rev. and annotated by); L. Margulis (foreword by). – Repr. 1997. – N.Y.: Copernicus, 1998. – 192 p. – (A Peter N. Nevraumont book).

1998

319. Про заснування Української Академії Наук: 3 промови В.І. Вернадського на засіданні Коміс. для розробки законопроекту про заснування УАН // Вісник НАН України. – 1998. – № 11/12. – С. 10-12.

1999

320. Дневники: март 1921 - август 1925 / [отв. ред.-сост. В. П. Волков]; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В.И. Вернадского. – 2-е изд. – М.: Наука, 1999. – 214 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

321. О задачах Комиссии по изучению естественных производительных сил в деле организации специализированных исследовательских институтов / [публ. подгот.

М. С. Бахракова] // Вопросы истории естествознания и техники. – 1999. – № 1. – С. 161-167.

322. О Ломоносовском институте / [публ. подгот. М. С. Бахракова] // Вопр. истории естествознания и техники. – 1999. – № 1. – С. 159-161.

323. Памяти академика Алексея Петровича Павлова: Речь на заседании Акад. наук в Ленинграде 2 марта 1930 г. // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. Отд. геолог. – 1999. – Т. 74, Вып. 5. – С. 3-9.

2000

324. Труды по философии естествознания / [сост.: К.В. Симаков и др.; отв. ред. К.В. Симаков и др]. – М.: Наука, 2000. – 504 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

325. «Нет ни пафоса, ни подъема, ни веры»: Из дневника В.И. Вернадского, 1932 г. // Ист. арх.= Hist. arch. – 2000. – № 1. – С.109-129.

326. «Самое важное – мозг государственного человека»: Из неопубл. дневников 1942 г. / [публ., предисл. и примеч. И. Мочалова] // Родина. – 2000. – №12. – С. 12-15.

2001

327. Биосфера: Мысли и наброски: Сб. науч. работ / Неправительств. экол. фонд им. В. И. Вернадского, Гос. геол. музей им. В.И. Вернадского. – М., 2001. – 244с.: портр.

328. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения / [отв. ред. Ф.Т. Яншина, С.Н. Жидовинов]. – М.: Наука, 2001. – 376 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

329. «Важно содержание: свобода слова, мысли, веры»: Из дневника В.И.Вернадского, 1934г. / [публ. предисл. В.П.Волкова] // Ист. арх. – 2001. – № 5/6. – С. 106-117.

330. «Грушевский сделал огромное дело для возрождения украинского народа»: Из дневника В.И. Вернадского, 1934г. / [публ. предисл. В.П. Волкова] // Ист. арх. – 2001. – № 4. – С. 200-205.

331. «Научно работать страшно трудно»: Из дневника В.И. Вернадского. 1935-1936 / [публ. предисл. В.П. Волкова] // Ист. арх. – 2001. – № 5. – С. 59-78.

332. «Нет ни пафоса, ни подъема, ни веры»: Из дневника В.И. Вернадского, 1934 г. / [публ. предисл. В.П. Волкова] // Ист. арх. – 2001. – № 1. – С. 109-129.

2002

333. Biosphère. – Paris: Éd. du Seuil, 2002. – 281 p.

334. Ноосфера: зб. філос. пр. / [редкол.: Л. О. Алексєєва (голов. ред) [та ін.]; Донец. нац. техн. ун-т. – Донецьк : [б. и.], 2002. – Вип.1.– 206 с.

335. Письма В.И. Липскому, 1919-1936 / [сост.: Т.В. Андрианова, М.В. Шевера]; НАН Украины, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В.И. Вернадского. – К., Кременчуг, 2002. – 27 с. – (Из эпистолярного наследия В.И. Вернадского).

336. Труды по истории науки / [отв. ред.: Ф.Т. Яншина, С.Н. Жидовинов]; Рос. акад. наук, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В.И. Вернадского [и др.]. – М.: Наука, 2002. – 501 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

337. Труды по минерологии / [отв. ред., сост. М.И. Новгородова]; Рос. акад. наук, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В.И. Вернадского [и др.]. – М.: Наука, 2002. – 501 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

338. Українське питання і російська громадськість // Урок української. – 2002. – № 10. – С. 57- 61.

2003

339. Биосфера и ноосфера / [вступ.ст. Р.К. Баландина]. – М.: АЙРИС-ПРЕСС, 2003.– 575 с. – (Б-ка истории и культуры).

340. История природных вод / [отв.ред.: С.Л. Шварцев, Ф.Т. Яншина]; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия В.И. Вернадского [и др.]. – М.: Наука, 2003. – 750 с. – (Б-ка тр. акад. В.И. Вернадского).

2004

341. До англійської місії в Криму : [Ялта, 11/24 січ.1920 р.] / [публ. В.В. Лаврова] // Хроніка. – 2000. – К., 2004. – Вип. 57/58. – С. 572-574.

342. Дневники : март 1921 - август 1925 / [публ. подгот. М. Ю. Сорокина] // Природа. – 2004. – № 1. – С. 65-80.

343. Памяти проф. Г. Ф. Морозова / [публ. С.Б. Филимонова] // Учен. зап. Тавр. нац. ун-та им. В. И. Вернадского. – Симферополь, 2004. – Т. 17. – № 1: Спец. вып., посвящ. 140-летию со дня рождения В. И. Вернадского. – С. 39-40.

344. Переписка В. И. Вернадского с Р. С. Ильиным / [публ. подгот. И.Р. Ильин]; Тираспол. отд-ние Молдав. о-ва почвоведов. – Тирасполь: Типар, 2004. – 86 с.

345. 1911 год в истории русской умственной культуры // Социология. – 2004. – № 3/4. – С. 210-225.

2005

346. Академіку А.Ю. Кримському : [лист В. І. Вернадського 27 січ. 1921 р, Сімферополь] / [передм., публ. Д.П. Урсу] // Професори Таврійського університету (1918-1941): біогр. нариси. – Сімферополь, 2005. – С. 104-106.

347. Беседа с академиком В. И. Вернадским: интервью журналисту симфероп. газ. / [предисл., публ. С.Б. Филимонова] // Тавр. ун-т. – 2005. – № 7/8. – С. 9; Крым. правда. – 2005. – 15 июля.

348. Вибрані праці / [ред. Н.А. Серебрякова; пер. М.І. Кратка]; НАН України. – К.: Наук. думка, 2005. – 302 с.

2007

349. Биосфера и ноосфера / [сост. Е.М. Гончарова ; предисл. Р.К. Баландина]. – М.: Айрис-пресс, 2007. – 574 с. – (Б-ка истории и культуры).

350. Пережитое и передуманное: Сб. [дневники, письма, статьи] / [предисл. Э.М. Галимова; сост., коммент., предисл. С. И. Капелуш]. – М.: Вагриус. – 320 с.

351. Україна: ноосферно-біосферний потенціал освіти і духовності регіону : тези доп. II (VIII) Всеукр. наук.-практ. конф., 19-21 квіт. 2007 р. – Кременчук, 2007. – 362 с.

2008

352. Дневники, 1935-1941 : в 2 кн. Кн. 1 : 1935-1941. / [отв. ред. В. П. Волков]; Рос. акад. наук, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского [и др.] . - М. : Наука, 2008. - (Б-ка тр. акад. В. И. Вернадского). – 444 с. : л. фотоил.

353. Листування з питання розкопок Гінцівської пізньопалеолітичної стоянки / [публ. С. Кигим] // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліогр. – Полтава, 2008. – С. 144-150.

354. Листування полтавців з В. І. Вернадським / [публ. В. М. Самородов] // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліогр. – Полтава, 2008. – С. 151-159.

355. Философия и методология науки: В.И. Вернадский. Учение о биосфере и ноосфере: Уч. пос. / П.С. Карако. – 2-е изд., испр. и доп. – Минск: Экоперспектива, 2008. – 263 с.

2010

356. Дневники: июль 1941 - август 1943 гг. / [отв. ред. В. П. Волков; предисл. Э. Н. Мирзояна]; Рос. акад. наук, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского [и др.]. – М.: РОССПЭН, 2010. – 542 с. – (Б-ка тр. акад. В. И. Вернадского).

357. Ноосфера і цивілізація. Вип. 8/9 / [редкол.: Л.О. Алексеева [та ін.]; голов. ред. Р.А. Додонов]; Донец. нац. техн. ун-т . – Донецьк, 2010. – 170 с.

358. Письма А.В. Фомину, 1929-1934 / [вступ. ст.: К.М. Сытника, Т.В. Адриановой ; сост. М.В. Шевера]; НАН Украины, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В.И. Вернадского [и др.]. – К., 2010. – 25 с. – (Из эпистоляр. наследия В. И. Вернадского).

2011

359. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн.1 : Листування: А - Г / [редкол.: О. С. Онищенко, акад. НАН України (голова) та ін.; авт.-уклад.: О. С. Онищенко та ін.]; Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – К. : [б. в.], 2011 . – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2). – 823 с.: портр. – Дод. тит. арк. рос. та англ.

360. Володимир Іванович Вернадський і Україна / [редкол.: О. С. Онищенко (голова) та ін.] ; Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : [б. в.], 2011. -

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918-1921) / [авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко та ін.]. - 2011. - 697 с. - Дод. тит. арк. рос. та англ.

Кн. 2 : Вибрані праці / [Володимир Іванович Вернадський ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко та ін.]. - 2011. - 583 с. - Дод. тит. арк. рос., англ.

361. Создание Национальной библиотеки // Володимир Іванович Вернадський і Україна. – К., 2011. – Кн. 1. – (Вибр. наук. пр. акад. В. І. Вернадського; т. 1). – С. 371-372. – (До 150-річчя від дня народження видатного вченого і мислителя акад. В. І. Вернадського).

362. Щоденники (1917-1921) = Дневники (1917-1921) / [редкол.: О. С. Онищенко, акад. НАН України (голова) та ін.; уклад.: С.М. Кіржаєв та ін.]; Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Рос. акад. наук, Арх. Рос. акад. наук. – К. : [б. в.], 2011. – 327, [20] с. : ил. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 9).

2012

363. Биосфера и ноосфера / гл. и одг. уред. Слободан Гавриловић; прев. с руског Људмила Јоксимовић и Андриј Лаврик. – Београд: Логос: Службени гласник, 2012. – 627 с.

364. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – К. : [б. в.], 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 2 : Листування Д - Я, Ч. 2. О - Я / [авт.-уклад. О. С. Онищенко та ін. ; редкол. О. С. Онищенко, акад. НАН України (голова) та ін.]. – 2012. – 691 с.

365. Геохімія живої речовини / Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена, Ін-т геохімії навколиш. середовища. – К. : [б. и.], 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 4).

Кн. 1 / [авт. уклад. : І. А. Акімов та ін. ; ред. кол. тому: І. А. Акімов (голова) та ін. ; авт. вступ. ст. Е. В. Соботович, І. А. Акімов, В. В. Долін]. – 2012. – 503 с

Кн. 2 / [авт.-уклад. : І. А. Акімов та ін. ; ред. кол. тому: Е. В. Соботович (голова) та ін.]. – 2012. – 575 с.

366. Історія природних вод / Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геол. наук Нац. акад. наук України. – К. : [б.в.], 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 6).

Кн. 1 : Водневисті мінерали / [авт.-уклад.: В. М. Шестопапов та ін. ; редкол. В. М. Шестопапов (голова) та ін. ; авт. вступ. ст. В. М. Шестопапов]. – 2012. – 753 с. : рис.

Кн. 2 : Досвід гідрохімії і геохімії вод Землі. Статті. Коментарі / [авт.-уклад.: В. М. Шестопапов та ін. ; редкол. В. М. Шестопапов (голова) та ін. ; авт. вступ. ст. В. М. Шестопапов]. – 2012. – С. 754-1103 : рис., табл

367. Мінералогічна спадщина Володимира Івановича Вернадського / [авт.-уклад.: Г.О. Кульчицька та ін. ; редкол.: О. М. Пономаренко (голова) та ін.] ; Нац. акад. наук України, Коміс. з розробки наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії, мінералогії і рудоутворення ім. М. П. Семененка. – К.: [б. в.], 2012. – 828 с.: рис., табл., портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 5).

368. Праці з геохімії та радіогеології / Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії навколиш. середовища. – К. : НАН України, [20--]. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 7).

Кн. 1: [авт.-уклад., авт. вступ. ст.: Е. В. Соботович, В. В. Долін ; редкол.: Е. В. Соботович та ін.]. – 2012. – 821 с. : іл.

Кн. 2: [авт.- уклад.: Е. В. Соботович, В. В. Долін ; редкол.: Е. В. Соботович (голова) та ін.]. - 2012. - 665 с. : іл.

369. Праці з історії, філософії та організації науки / [уклад.: А. С. Литвинко, В. І. Онопрієнко, О. П. Пилипенко ; редкол.: Б. А. Маліцький (голова) та ін. ; авт. вступ. ст.: Б. А. Маліцький, Ю. О. Храмов, О. П. Пилипенко] ; Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – К. : Фенікс, 2012. – 657 с. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 8).

370. Хімічна будова біосфери Землі та її оточення / [редкол.: С. В. Волков (голова) та ін. ; уклад.: Л. С. Лисюк, К. О. Каздобін, Л. Б. Коваль] ; Нац. акад. наук України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т заг. і неорган. хімії ім. В. І. Вернадського. – К. : [б. в.], 2012. – 506 с. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 3).

Видання, присвячені В.І. Вернадському

2000

1. В. И. Вернадский: pro et contra: [антология лит. о В. И. Вернадском за сто лет (1898-1998)] / [под общ. ред. А. Л. Яншина ; сост., вступ. ст., коммент. А. В. Лапо.] - СПб. : Изд-во Рус. Христиан. гуманитар. ин-та, 2000. – 871 с.

2003

2. Лещенко А.В. Володимир Вернадський і його просвітницько-педагогічна діяльність / А. В. Лещенко, М. П. Лещенко; АПН України, Інститут педагогіки та психології. – К. : АСМІ, 2003. – 292 с.: фотогр. – Бібліогр.: с. 271-285.

3. Лукаш В. Я. В. І. Вернадський - перший Президент Української Академії наук / В. Я. Лукаш // Юридична біографістика: історія, сучасність та перспективи : матеріали 8-ї Міжнар. конф., 15-18 верес. 2002 р., Феодосія. – Сімферополь, 2003. – С. 138-143.

4. Мазурок О. Володимир Вернадський про Угорську Русь / О. Мазурок [та ін.] ; Коміс. НАН України з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ужгород. нац. ун-т, Ін-т українознав. ім. І. П. Крип'якевича НАН України, Закарпат. обл. т-во охорони пам'яток історії та культури. – Ужгород : [б.в.], 2003. – 94 с.: фотоіл. – Бібліогр.: с. 91-92.

5. Моргун Ф. Т. Доля Прометея з України / Ф. Т. Моргун. – Полтава: Полтав. літератор, 2003. – 35 с.

6. Творча спадщина В.І. Вернадського і сучасність («Вернадські читання»): доп. і повідомл. 3-ї Міжнар. наук. конф., 22-24 трав. 2003 р., м. Донецьк / [ред. Л.О. Алексєєва]; Донец. нац. техн. ун-т [та ін.]. – Донецьк: ДонНТУ, 2003. – 264 с. – (140-річчя з дня народж. великого вченого).

2004

7. В. И. Вернадский и Крым : люди, места, события... / Н.В. Багров, В.Г. Ена, В.В. Лавров [и др.]. – К.: Либідь, 2004. – 312 с.

2005

8. В. І. Вернадський і Кременчуччина - вінок шани: [Альбом] / Кременчужський краєзнавчий музей, V Всеукраїнська науково-практична конференція "Біосферно-ноосферні ідеї В. І. Вернадського та еколого-економічні проблеми розвитку регіонів ; упоряд. О. О. Ігнатенко. – Кременчук : [б.в.], 2005. – 23 с.: іл.

2006

9. Аксенов Г.П. В. И. Вернадский о природе времени и пространства : ист.-науч. исслед. / Г. П. Аксенов; Рос. акад. наук, Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова. – М.: ИИЕТ, 2006. – 391 с.
10. Біосферно-ноосферні ідеї В.І. Вернадського та еколого-економічні проблеми розвитку регіонів : тези доп. VII Всеукр. наук.-практ. конф., 14-16 верес. 2006 р. – Кременчук, 2006. – 110 с.
11. В.І. Вернадський і Полтавщина / [уклад. В.Г. Лазарович]. – Полтава, 2006. – 52 с.
12. Игнатенко А. А. 115 лет исследованию В. И. Вернадским Кременчугского уезда : По материалам эпистолярного наследия академика В. И. Вернадского / А.А. Игнатенко; Кременчуг. краевед. музей [и др.]. – Кременчуг: [б.и.], 2006. – 70 с.
13. Лазарович В.Г. В. І. Вернадський і Полтавщина / В.Г. Лазарович. – Полтава : [б. в.], 2006. – 50 с. : іл. – Бібліогр.: с.45
14. "Правительство хотело сохранить Академию и академиков: из мемуар. записей В. И. Вернадского "Хронология 1941 г." / [публ. подгот. В. П. Волков] // Ист. архив. – 2006. – № 2. – С. 39-49.
15. Розвиток вчення В.І. Вернадського про біосферу та її компоненти для організації екологічного моніторингу / Я. О. Адаменко, О. М. Карпаш, А. Д. Стефанів, М. М. Николяк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2006. – № 1. – С. 136-138.
16. Ситник К.М. Володимир Вернадський і Академія / К. М. Ситник, В. В. Шмиговська ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2006. – 312 с., 8 арк. фотоіл.: фотоіл. - (Серія "Президенти Академії наук України"). - Бібліогр.: с. 308-309.

2007

17. Владимир Иванович Вернадский: биобиблиогр. указ. : в 2 ч. Ч. 1. ч. 2 : Владимир Иванович Вернадский (1992-2005): В. И. Вернадский и Крым (1899-2005) / сост. : В. А. Миронова, В. П. Кузнецова, В. И. Тараилова. – К.: Либідь, 2007. – 192 с.
18. Волков В. В. Г. Сковорода и В. Вернадский в пробуждении украинской нации / В. В. Волков, В. П. Корнейчук, К. Д. Хомяк. – К., 2007. – 88 с.
19. Карако П.С. Философия и методология науки: В. И. Вернадский. Учение о биосфере / П.С. Карако. – Минск: Экоперспектива, 2007. – 207 с.
20. Кратко М.І. Володимир Вернадський / М. І. Кратко. - К. : Атлант ЮЕмСі, 2007. - 63 с.: фотоіл. - (Стозір'я. Бібліотека української родини. Природознавці. Винахідники. Інженери). - Бібліогр.: с. 60-61.
21. Левдикова А. "Пережитого мне никогда не забыть: переписка девочки из блокад. Ленинграда Аллы Левдиковой с акад. В. И. Вернадским и его женой, 1942-1944 гг. // Ист. архив. – 2007. – № 2. – С. 43-55.
22. Творча спадщина В.І. Вернадського та проблеми формування сучасної екологічної свідомості (5-ті Вернадські читання) : доп. і повідомл. 5-ї Міжнар. наук. конф., 26-27 квіт.

2007 р. у м. Донецьку / [редкол. : О. А. Мінаєв [та ін.]; Держ. вищ. навч. заклад "Донецький національний технічний ун-т" [та ін.]. – Донецьк: ДонНТУ, 2007. – 343 с.

23. Шалимов Н. А. Эпоха Вернадского: золотой век естествознания: монография / Н. А. Шалимов. – Одесса, 2007. – 192 с.

2008

24. В. І.Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / Полтавська держ. аграрна академія, Полтавський краєзнавчий музей, Полтавське відділення Українського ботанічного товариства ; уклад. В. М. Самородов, С. Л. Кигим ; наук. ред. К. М. Ситник. - Полтава : Полтавський літератор, 2008. - 260 с.: іл.

25. До чистих джерел Пирятинського краю : матеріали еколог. наук.-практ. конф., присвяч. 145-річчю від дня народження акад. В. І. Вернадського, 16 трав. 2008 р., с. Березова Рудка / [наук. ред. О. М. Байрак]; Пирятин. райрада, Пирятин. сектор охорони навколиш. природ. середовища [та ін.]. – Полтава: Полтав. літератор, 2008. – 96 с.

26. Игнатенко А.А. Кременчугская библиография академика В. И. Вернадского (по материалам периодической печати г. Кременчуга, проходивших в нем Международных и Всеукраинских научно-практических конференций и выступлений его жителей в других местах): к 145-летию со дня рождения академика В. И. Вернадского / А. А. Игнатенко; Кременчуг. краевед. музей и [др.]. – Кременчуг: ПринтЛюкс, 2008. – 111 с.

27. Література про зв'язки В. І. Вернадського з Полтавщиною / уклад. В. М. Самородов // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліогр. – Полтава, 2008. – С. 218-257.

28. Ноосферология: наука, образование, практика. NOUS'2008 : материалы междунар. науч. конф., посвящ. 145-летию со дня рождения В. И. Вернадского / [сост.: О. А. Габриелян [и др.]; Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского.– Симферополь, 2008. – 214 с. – (К 90-летию Тавр. нац. ун-та им. В. И. Вернадского).

29. Хурса В. В. Вернадський у Шишаках : іст.-краєзнав. нариси, дослідж. / Володимир Хурса. - Полтава : Полтавський літератор ; Шишаки : Екотур, 2008. - 238, [17] с. : фот. - (Бібліотечка серії "Історичні постаті краю"). - Бібліогр.: с. 236-237.

2009

30. Бевз Т. А. Штрихи до формування світогляду В. Вернадського й аналіз "українського питання" в його житті і діяльності / Т. А. Бевз // Зб. наук. пр. Наук.-дослід. ін-ту українознавства. – К., 2009. – Т. 25. – С.135-150.

31. Витоки. Творча спадщина у контексті історії економічної думки в Україні: монографія / [ред. В. Д. Базилевич]. - К. : Знання, 2009. - 862 с. - (Славетні постаті).

32. Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / Полтав. держ. пед. ун-т ім В. Г. Короленко ; гол. ред. М. І. Степаненко. – Полтава : [б. и.], 2007. - Вип. 6. – 2009. – 297 с.

33. Додонов Р.А. У истоков Украинской академии наук: В. И. Вернадский и М. С. Грушевский / Р. А. Додонов // Ноосфера і цивілізація. – Донецьк, 2009. – Вип. 7. – С.15-27.

34. Розвиток продуктивних сил України: від В. І. Вернадського до сьогодні : матеріали ювіл. міжнар. наук. конф., 20 берез. 2009 р. : у 3 ч. Ч. 1 / [редкол. : В. М. Геєць (голова) та ін.]; НАН України, Рада по вивченню продукт. сил України . – К. : [б. и.], 2009. – 213 с.

2010

35. Біосферно-ноосферні ідеї В.І. Вернадського й еколого-економічні та гуманітарні проблеми розвитку регіонів : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. 28-29 трав. 2010 р. / [відп. за вип. В. В. Никифоров]; Кременчуц. держ. ун-т ім. М. Остроградського. – Кременчук, 2010. – 236 с. – (50-річчю Кременчуц. держ. ун-ту ім. М. Остроградського присвяч.).

36. Ємець Т. М. Постать Володимира Вернадського у роботах українських дослідників / Т. М. Ємець // Укр. біографістика. – 2010. – Вип. 6. – С. 243-251.

37. Казначеев В. П. Учение В. И. Вернадского о биосфере и ноосфере: монография / отв. ред. В. К. Шумный. – 2-е изд. – М.: URSS, 2010. – 248 с.

2011

38. Академия в лицах : 20 лет Российской академии естественных наук : [к 150-летию со дня рождения Владимира Ивановича Вернадского 1863-2013]: 1990-2010 / Рос. акад. естеств. наук. – М., 2011. – 320 с. : ртр.

39. Корнійчук В.П. В. Вернадський і О. Богомолець - організатори науки в Україні / В. П. Корнійчук, К. Д. Хом'як . – К. : Леся, 2011. – 96 с.

2012

40. Базилевич В. Д. Економіст Іван Васильович Вернадський / В. Д. Базилевич, В. А. Короткий. - К. : Знання, 2012. - 60 с. - (Бібліотечка товариства "Знання". Серія "Економічна"). - Бібліогр.: с. 58.

41. Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; редкол.: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. П. Волков [та ін.] ; уклад.: О. С. Онищенко, Л. В. Беляєва, С. А. Дзюбич, Л. С. Новосьолова, В. Ю. Омельчук, Д. В. Устиновський. – К., 2012. – 603 с. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 10).

42. Тома Л. В. Володимир Вернадський / Л. В. Тома. – Х.: Фоліо, 2012. – 126 с. – (Знамениті українці).

2013

43. Самородов В.М. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і поглядів / В.М. Самородов, С.Л. Кигим, Л.В. Ольховська ; за заг. ред. В.М. Самородова. – Полтава : РВВ ПДАА, 2013. – 58 с. : іл., фото. – Бібліогр.: с.54-58 .

2014

44. Будзанівська Н. Володимир Вернадський і Київ / Н. Будзанівська // Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та 250-річчю від дня народження Максима Берлінського, [Київ, 27 березня 2014 р.] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Іст. ф-т, Каф. етнології та краєзнавства [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 311-315.

45. Даниленко В. Володимир Вернадський: віхи життя і творчості / Віктор Даниленко ; НАН України, Ін-т історії України НАН України. – К. ; Вінниця : Нілан, 2014. – 297 с. : фот. – Бібліогр.: с. 294-297.

2017

46. Ситник К. Володимир Вернадський: Людина. Громадянин. Учений / К. Ситник, Т. Бевз. – К.: Наукова думка, 2017. - 367 с.